

**ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
ФАКУЛЬТЕТ СУСПІЛЬНИХ НАУК
Кафедра загальної педагогіки та педагогіки вищої школи**

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Декан факультету суспільних наук
Юрій ОСТАПЕЦЬ/
« 06 » 2025 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ПЕДАГОГІЧНА МАЙСТЕРНІСТЬ ВИХОВАТЕЛЯ ЗДО

Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Галузь знань	01 Освіта/Педагогіки
Спеціальність	012 Дошкільна освіта
Освітня програма	Дошкільна освіта
Статус дисципліни	Обов'язкова
Мова навчання	українська

Ужгород 2025

Робоча програма навчальної дисципліни «Педагогічна майстерність вихователя ЗДО» для здобувачів вищої освіти галузі знань 01 Освіта/Педагогіка спеціальності 012 Дошкільна освіта освітньої програми «Дошкільна освіта».

Розробник: Кухта Марія Іванівна, доцент, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри загальної педагогіки та педагогіки вищої школи.

Робочу програму розглянуто та затверджено на засіданні кафедри загальної педагогіки та педагогіки вищої школи
протокол № 6 від « 16 » січня 2025 р.

Завідувач кафедри загальної педагогіки та педагогіки вищої школи

 Оксана ПОВІДАЙЧИК

Схвалено науково-методичною комісією факультету суспільних наук
протокол № 7 від « 06 » лютого 2025 р.

Голова науково-методичної комісії факультету суспільних наук

 Олена ПОПАДИЧ

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Розподіл годин за навчальним планом	
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Кількість кредитів ЄКТС – 4	Рік підготовки:	
Загальна кількість годин – 120	4	4
Кількість модулів – 2	Семестр:	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 5,6 самостійної роботи студента – 6	8	8
	Лекції:	
	30	10
	Практичні (семінарські):	
	30	8
Форма підсумкового контролю: іспит	Лабораторні:	
	-	-
	Самостійна робота:	
	60	102

2. МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою викладання навчальної дисципліни «**Педагогічна майстерність вихователя ЗДО**» є ознайомлення студентів із системою базових наукових понять дисципліни та формування практичних педагогічних умінь з позицій рефлексивного й комунікативного підходів як основи професійної майстерності та готовності до взаємодії з учасниками освітнього процесу в закладах дошкільної освіти (ЗДО).

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен:

а) знати:

- компоненти педагогічної діяльності, функції вихователя;
- структуру педагогічної майстерності, суть педагогічної творчості;
- шляхи професійного зростання;
- засоби вербальної та невербальної комунікації з суб'єктами освітнього процесу;
- вимоги до мовленнєвих здібностей вихователя;
- структуру, стилі, функції педагогічного спілкування;
- компоненти культури педагогічної взаємодії;
- правила взаємодії з учасниками освітнього процесу.

б) вміти:

- обирати і застосовувати алгоритм професійних дій для організації освітнього процесу з дошкільниками в умовах співпраці ЗДО і сімей вихованців;
- проєктувати розвивальне освітнє середовище ЗДО відповідно до завдань гармонійного розвитку дітей;
- здійснювати суб'єкт-суб'єктну взаємодію і розвивальне міжособистісне спілкування з дітьми дошкільного віку;
- застосовувати сучасні методи, засоби, технології для реалізації завдань виховання дошкільників;
- впроваджувати розвивальні та інформаційно-комунікаційні технології виховання і навчання в освітньому процесі ЗДО, передбачати їхній освітній ефект та оцінювати результативність;
- добирати оптимальні методи та ефективні форми і різноманітні засоби педагогічної взаємодії у процесі виховання, навчання і розвитку та в конкретних педагогічних ситуаціях;
- використовувати засоби вербальної та невербальної комунікації у процесі взаємодії з суб'єктами освітнього процесу;
- брати відповідальність за результати розв'язання професійних завдань.

Відповідно до освітньої програми вивчення дисципліни забезпечує формування в здобувачів вищої освіти таких компетентностей:

Інтегральна компетентність (ІК). Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми в галузі дошкільної освіти з розвитку, навчання і виховання дітей раннього і дошкільного віку, що передбачає застосування загальних психолого-педагогічних теорій і фахових методик дошкільної освіти та характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності

- КЗ-5. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.
- КЗ-6. Здатність до міжособистісної взаємодії.
- КЗ-7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
- КЗ-8. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

Спеціальні (фахові) компетентності

КС-3. Здатність до розвитку допитливості, пізнавальної мотивації, пізнавальних дій у дітей раннього і дошкільного віку.

КС-9. Здатність до розвитку перцептивних, мнемічних процесів, різних форм мислення та свідомості в дітей раннього і дошкільного віку.

КС-15. Здатність до індивідуального і диференційованого розвитку дітей раннього і дошкільного віку з особливими освітніми потребами відповідно до їхніх можливостей.

КС-20. Здатність до самоосвіти, саморозвитку, до безперервності в освіті для постійного поглиблення загальноосвітньої та фахової підготовки, перетворення набуття освіти в процес, який триває впродовж усього життя людини.

КС-21. Здатність працювати з проблемними дітьми, в тому числі з внутрішньо переміщеними.

КС-22. Здатність працювати в полікультурному середовищі.

3. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Передумовами вивчення навчальної дисципліни «Педагогічна майстерність вихователя ЗДО» є опанування таких навчальних дисциплін (НД) освітньої програми (ОП):

ОК 8 Вступ до спеціальності

4. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Відповідно до освітньої програми «Дошкільна освіта», вивчення навчальної дисципліни повинно забезпечити досягнення здобувачами вищої освіти таких програмних результатів навчання (ПРН):

Програмні результати навчання	Шифр ПРН
Розуміти природу і знати вікові особливості дітей з різними рівнями розвитку, особливості розвитку обдарованих дітей, індивідуальні відмінності дітей з особливими освітніми потребами, дітей – представників етнічних меншин.	ПРН 3
Розуміти і визначати особливості провідної – ігрової – та інших видів діяльності дітей дошкільного віку, способи їх використання в розвитку, навчанні і вихованні дітей раннього і дошкільного віку.	ПРН 4
Встановлювати зв'язок між педагогічними впливами та досягнутими дітьми результатами.	ПРН6
Мати навички збереження та зміцнення психофізичного і соціального здоров'я дітей.	ПРН14
Здійснювати суб'єкт-суб'єктну взаємодію і розвивальне міжособистісне педагогічне спілкування з дітьми дошкільного віку та особистісно та соціально зорієнтоване спілкування з батьками.	ПРН17
Володіти технологіями організації розвивального предметно-ігрового, природно-екологічного, пізнавального, мовленнєвого середовища в різних групах раннього і дошкільного віку.	ПРН18
Вміти взаємодіяти з проблемними дітьми, в тому числі з внутрішньо-переміщеними	ПРН24

Очікувані результати навчання, які повинні бути досягнуті здобувачами освіти після опанування навчальної дисципліни «Педагогічна майстерність вихователя ЗДО»:

Очікувані результати навчання	Шифр ПРН
Знати вікові та індивідуальні закономірності розвитку дітей, в т.ч. обдарованих та з особливими освітніми потребами. Вміти використовувати індивідуальний і диференційований підходи у взаємодії з дітьми відповідно до їхніх можливостей.	ПРН 3
Знати вплив ігрової та інших видів діяльності на особистісний розвиток дітей дошкільного віку. Вміти здійснювати міжособистісне педагогічне спілкування з допомогою ігрової діяльності і забезпечувати формування комунікативних навичок і соціально спрямованих особистісних якостей дітей.	ПРН 4
Знати кореляційні зв'язки між педагогічним впливом та досягнутими дітьми результатами. Володіти засобами розвитку перцептивних і мнемічних процесів, різних форм мислення дітей різновікових груп, вміти оцінювати їх результативність.	ПРН6
Знати здоров'язбережувальні технології та вимоги до організації безпечного освітнього середовища ЗДО. Вміти використовувати здоров'язбережувальні технології розвитку дітей дошкільного віку і спрямовувати їх на збереження та зміцнення психофізичного і соціального здоров'я дітей.	ПРН14
Знати принципи суб'єкт-суб'єктної взаємодії і педагогіки партнерства в освітньому середовищі ЗДО. Володіти специфічними емпатійними і перцептивними комунікативними навичками для забезпечення суб'єкт-суб'єктної взаємодії з дітьми дошкільного віку і створення позитивного психологічного клімату в розвивальному просторі дитини в ЗДО.	ПРН17
Знати технології проектування й організації розвивального освітнього середовища сучасного ЗДО. Вміти використовувати предметно-ігрове, природно-екологічне, пізнавальне, мовленнєве середовища в освітньому процесі з дітьми різного вікового цензу.	ПРН18
Знати методи, форми і засоби педагогічного впливу на дітей у процесі їхнього виховання, навчання і розвитку. Вміти використовувати їх у конкретних педагогічних ситуаціях, в т. ч. в роботі з проблемними дітьми.	ПРН24

5. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання з навчальної дисципліни «Педагогічна майстерність вихователя ЗДО» є:

Поточний контроль, який під час вивчення навчальної дисципліни здійснюється в індивідуальній, груповій та фронтальній формах.

Методи поточного контролю: усний, письмовий, практичний, самоконтроль.

Модульна контрольна робота з навчальної дисципліни проводиться письмово та передбачає виконання завдань з метою діагностики рівня засвоєння основних теоретичних положень змісту навчальної дисципліни, а також виконання завдань, які дозволяють визначити гнучкість педагогічного критичного мислення студентів та рівень сформованості практичних професійних умінь і навичок, креативності у вирішенні проблемних навчальних задач і ситуацій.

Підсумковий семестровий контроль – іспит в усній формі.

Форми контролю та критерії оцінювання результатів навчання

Форми поточного контролю. Поточний контроль упродовж вивчення навчальної дисципліни здійснюється в індивідуальній, груповій та фронтальній формах.

Методи поточного контролю: усний, письмовий, практичний, самоконтроль.

Форма модульного контролю. Контрольна робота в письмовій формі.

Форма підсумкового семестрового контролю. Іспит.

Методика поточного контролю навчальних досягнень студентів. *Поточний контроль навчальних досягнень* здійснюється в таких формах: практичне заняття; виконання самостійної роботи; виконання індивідуальних проєктів з презентацією; професійно-педагогічний тренінг. *Практичне заняття* дає змогу тематичної перевірки засвоєння студентами теоретичних питань курсу і набуття загальних (аналізу, синтезу, узагальнення, систематизації) та спеціальних (комунікативних, інтерактивних, перцептивних, рефлексивних) практичних умінь. Окрім запланованих теоретичних питань, до кожного практичного заняття студенти в письмовій формі виконують 1 завдання *самостійної роботи* з теми, а також презентують результати діагностичних досліджень, займаються моделюванням комунікативних педагогічних ситуацій та вирішенням педагогічних задач. *Індивідуальні завдання* дають змогу оцінити розуміння студентами теоретичних засад педагогічного спілкування і здатність проєктувати їх на сучасний освітній процес. *Професійно-педагогічний тренінг* уможливує перевірку сформованості практичних комунікативних умінь і навичок, здатності до самопрезентації, самодіагностики й самокорекції.

Критерії поточного контролю. *Поточний контроль навчальних досягнень* упродовж семестру здійснюється за такими *критеріями*:

- опрацювання в повному обсязі змісту тем практичних занять та активна участь у всіх видах навчальної діяльності під час заняття і виконання самостійної роботи до практичних занять, передбачених навчальною робочою програмою дисципліни – 30 б.,

- укладання термінологічного глосарію і написання есе – 10 б.,

- виконання індивідуальних завдань (розробка проєктів) з презентацією – 10 б.

Знання, вміння та навички студентів оцінюються на основі якості виконання вказаних конкретизованих завдань. Кількісна оцінка поточного контролю за конкретним видом навчального заняття визначається як сума балів за окремі види навчальної роботи. Максимальна кількість балів, яку може отримати студент за результатами поточного контролю протягом одного модуля, – 50 б.

Методика модульного контролю навчальних досягнень студентів. Після виконання програми змістового модуля у визначений деканатом термін здійснюється поточний модульний контроль у вигляді виконання контрольної роботи. Модульна контрольна робота з навчальної дисципліни «Педагогічна майстерність вихователя ЗДО» проводиться письмово, передбачає виконання завдань різного ступеня складності (від репродуктивних до творчих, професійно орієнтованих), які дозволяють визначити рівень засвоєння основних теоретичних положень змісту навчальної дисципліни, а також виконання завдань, які дозволяють визначити гнучкість педагогічного критичного мислення студентів та рівень сформованості

практичних професійних умінь і навичок, креативності у вирішенні проблемних навчальних задач і ситуацій.

Критерії оцінювання модульних завдань. Кожне завдання модульної контрольної роботи (4 теоретичних і 2 практичних завдання) оцінюється поокремо. Загальна оцінка розраховується як сума оцінок: теоретична частина – 40 балів (по 10 балів кожне теоретичне питання); практична частина оцінюється в 10 балів (по 5 балів кожне практичне завдання). Разом – 50 балів.

Підсумкова оцінка за кожний модуль складається із суми балів за поточне оцінювання (50 б.) і результату модульної контрольної роботи (50 б.) Максимальна оцінка – 100 балів. Якщо з об'єктивних причин студент не пройшов модульний контроль у визначений термін, то він має право з дозволу деканату пройти його протягом двох тижнів після виникнення заборгованості.

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (модуль 1)

Поточне оцінювання та самостійна робота					Модульна контрольна робота	Сума
T1	T2	T3	T4	T5	50	100
10	10	10	10	10		

T1, T2 ... – теми

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (модуль 2)

Поточне оцінювання та самостійна робота						Модульна контрольна робота	Сума
T1	T2	T3	T4	T5	T6	50	100
10	5	10	10	5	10		

T1, T2 ... – тем

Оцінювання окремих видів навчальної роботи з дисципліни

Вид діяльності здобувача вищої освіти	Модуль 1		Модуль 2	
	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)
Підготовка до практичних занять і виконання самостійної роботи	8	35	6	35
Укладання термінологічного наукового глосарію	1	3	1	3
Виконання індивідуальних завдань (проектів) з презентацією.	1	7	1	7
Есе, завдання на рефлексію	1	5	1	5
Модульна контрольна робота	1	50	1	50
Разом	11	100	10	100

Форма проведення підсумкового семестрового контролю: Підсумковим семестровим контролем з дисципліни «Педагогічна майстерність» є іспит, який проводиться в усній формі.

Критерії підсумкового семестрового контролю. *Результат семестрового контролю* навчальних досягнень визначається як середньоарифметичне значення двох модулів. Загальна кількість балів за семестр з навчальної дисципліни складається із середнього арифметичного балу за модуль та балів за поточний контроль. Студент, який в результаті поточного оцінювання та підсумкового контролю за модулем отримав 60 і більше балів, має право не складати залік з дисципліни. Ця оцінка виставляється в заліково-екзаменаційну відомість. Для покращення підсумкової семестрової оцінки з дисципліни складання заліку є обов'язковим. Студент, який в результаті модульного оцінювання знань отримав менше 60 балів, зобов'язаний складати залік. У разі, коли відповіді здобувача освіти під час заліку оцінені менше ніж 60 балів, він (вона) отримує незадовільну підсумкову оцінку. Максимальна оцінка на заліку – 100 балів. Відповідно до «*Положення про порядок та методик проведення семестрових (курсових) екзаменів і заліків в Ужгородському національному університеті*», затверджено наказом ректора ДВНЗ «УжНУ» № 698/01-17 від 08.05.2015 р., знання студентів оцінюються як з теоретичної, так і з практичної підготовки за такими критеріями:

оцінку «відмінно» (90-100 балів, А) заслуговує студент, який:

- всебічно і глибоко володіє навчально-програмовим матеріалом;
- вміє самостійно виконувати завдання, передбачені програмою, використовує набуті знання і вміння у нестандартних ситуаціях;
- засвоїв основну і ознайомлений з додатковою літературою, яка рекомендована програмою;
- засвоїв взаємозв'язок основних понять дисципліни та усвідомлює їх значення для професії, яку він набуває;
- вільно висловлює власні думки, самостійно оцінює різноманітні життєві явища і факти, виявляючи особистісну позицію;
- самостійно визначає окремі цілі власної навчальної діяльності, виявив творчі здібності і використовує їх при вивченні навчально-програмового матеріалу, проявив нахил до наукової роботи.

оцінку «добре» (82-89 балів, В) – заслуговує студент, який:

- повністю опанував і вільно (самостійно) володіє навчально-програмовим матеріалом, в тому числі застосовує його на практиці, має системні знання в достатньому обсязі відповідно до навчально-програмового матеріалу, аргументовано використовує їх у різних ситуаціях;
- має здатність до самостійного пошуку інформації, а також до аналізу, постановки і розв'язування проблем професійного спрямування;
- під час відповіді допустив деякі неточності, які самостійно виправив, добирає переконливі аргументи на підтвердження вивченого матеріалу;

оцінку «добре» (74-81 бал, С) заслуговує студент, який:

- в цілому навчальну програму засвоїв, але відповідає на екзамені з певною кількістю помилок;
- вміє порівнювати, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача, в цілому самостійно застосовувати на практиці, контролювати власну діяльність;
- опанував навчально-програмовий матеріал, успішно виконав завдання, передбачені програмою, засвоїв основну літературу, яка рекомендована програмою;

оцінку «задовільно» (64-73 бали, D) – заслуговує студент, який:

- знає основний навчально-програмовий матеріал в обсязі, необхідному для подальшого навчання і використання його у майбутній професії;
- виконує завдання непогано, але зі значною кількістю помилок;

- ознайомлений з основною літературою, яка рекомендована програмою;
- допускає на заняттях чи екзамені помилки при виконанні завдань, але під керівництвом викладача знаходить шляхи їх усунення.

оцінку «задовільно» (60-63 бали, E) – заслуговує студент, який:

- володіє основним навчально-програмовим матеріалом в обсязі, необхідному для подальшого навчання і використання його у майбутній професії, а виконання завдань задовольняє мінімальні критерії. Знання мають репродуктивний характер.

оцінка «незадовільно» (35-59 балів, FX) – виставляється студенту, який:

виявив суттєві прогалини в знаннях основного програмового матеріалу, допустив принципові помилки у виконанні передбачених програмою завдань.

оцінка «незадовільно» (35 балів, F) – виставляється студенту заочної форми навчання, який:

- володіє навчальним матеріалом тільки на рівні елементарного розпізнавання і відтворення окремих фактів або не володіє зовсім;
- допускає грубі помилки при виконанні завдань, передбачених програмою;
- не може продовжувати навчання і не готовий до професійної діяльності після закінчення університету без повторного вивчення даної дисципліни.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	Зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

6. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

6.1.Зміст навчальної дисципліни

Модуль 1. Мета, зміст, структура педагогічної діяльності

Тема 1. Суть і суспільна спрямованість педагогічної діяльності

1. Зміст педагогічної діяльності, її компоненти.
2. Основні функції вихователя.
3. Суспільна значущість професії дошкільного педагога.
4. Вимоги до особистості вихователя-професіонала.

Тема 2. Педагогічна майстерність вихователя дітей дошкільного віку

1. Педагогічна майстерність вихователя, її структура.
2. Гуманістична спрямованість педагогічної діяльності.
3. Рівні оволодіння педагогічною майстерністю.
4. Критерії педагогічної майстерності.
5. Самовиховання та професійне зростання вихователя.

Тема 3. Творчість як компонент майстерності дошкільного педагога

1. Педагогічна творчість і особистість педагога.
2. Професійно важливі якості творчого вихователя.
3. Інноваційна діяльність дошкільного педагога.
4. Шляхи розвитку творчої особистості вихователя.
5. Рівні творчої педагогічної діяльності.

Тема 4. Педагогічна техніка вихователя

1. Поняття про педагогічну техніку, її компоненти.
2. Вербальні та невербальні засоби взаємодії з дітьми.
3. Психотехніка вихователя.
4. Основи техніки саморегуляції.
5. Педагогічний імідж.

Тема 5. Техніка мовлення вихователя

1. Мовлення і комунікативна поведінка дошкільного педагога.
2. Мовні здібності вихователя.
3. Педагогічна ситуація як структурна одиниця комунікативної діяльності дошкільного педагога.
4. Культура мовлення.
5. Розвиток і вдосконалення комунікативних умінь.
6. Профілактика професійних голосових захворювань.

Модуль 2. Майстерність педагогічної взаємодії

Тема 6. Майстерність педагогічного спілкування

1. Педагогічне спілкування, його основні функції.
2. Педагогічне спілкування як діалог. Суб'єкт-суб'єктна взаємодія вихователя з дітьми.
3. Узагальнені моделі та стилі педагогічного спілкування. Самостійне опрацювання
4. Умови ефективного педагогічного спілкування

Тема 7. Технологія професійно-педагогічного спілкування

1. Структура педагогічного спілкування.
2. Творчий задум заняття.
3. Культура спілкування вихователя.
4. Бар'єри спілкування.
5. Правила педагогічного спілкування.
6. Шляхи оптимізації педагогічного спілкування.

Тема 8. Професійна етика дошкільного педагога

1. Моральна свідомість особистості дошкільного педагога.
2. Принципи педагогічної моралі.
3. Культура поведінки вихователя.

4. Педагогічний такт, його принципи. Тактовність.
5. Етика взаємин вихователя з учасниками освітнього процесу.
6. Мережевий етикет освітнього простору.

Тема 9. Конфлікти в діяльності дошкільного педагога

1. Види педагогічних конфліктів.
2. Причини виникнення конфліктів.
3. Шляхи розв'язання педагогічних конфліктів. Самостійне опрацювання.
4. Етичний захист дошкільного педагога.

Тема 10. Майстерність педагогічної взаємодії в організації різних видів діяльності дошкільників

1. Організація освітньої діяльності в ЗДО.
2. Стратегії і прийоми педагогічної взаємодії.
3. Майстерність вихователя в організації різних видів діяльності дошкільників.
4. Розвивальні освітні технології.
5. Вимоги до проведення виховних заходів.
6. Імпровізація у педагогічній діяльності.

Тема 11. Педагогічна взаємодія з батьками вихованців

1. Особистісно і соціально зорієнтоване спілкування вихователя з батьками.
2. Особливості проведення індивідуальних та групових форм співпраці з батьками.
3. Допомога у розв'язанні сімейних конфліктних ситуацій. Самостійне опрацювання.
4. Робота з різними типами сімей.

6.2. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин 120					
	Форма навчання: денна					
	Усього	у тому числі				
лекції		практичні (семінарські)	лабораторні	індивідуальна робота	самостійна робота	
8-й семестр						
Модуль 1. Мета, зміст, структура педагогічної діяльності						
Тема 1. Суть і суспільна спрямованість педагогічної діяльності, Структура педагогічної майстерності педагога.	14	4	4			6
Тема 2. Педагогічна майстерність вихователя дітей дошкільного віку.	10	2	2			6
Тема 3. Творчість як компонент майстерності дошкільного педагога.	10	2	2			6
Тема 4. Педагогічна техніка вихователя.	14	4	4			6
Тема 5. Техніка мовлення вихователя.	14	4	4			6
Модульна контрольна робота						

Разом за модуль	60	16	16			30
Модуль 2. Майстерність педагогічної взаємодії						
Тема 6. Майстерність педагогічного спілкування.	9	2	2			5
Тема 2. Технологія професійно-педагогічного спілкування.	11	4	2			5
Тема 3. Професійна етика дошкільного педагога.	9	2	2			5
Тема 4. Конфлікти в діяльності дошкільного педагога.	11	2	4			5
Тема 5. Майстерність педагогічної взаємодії в організації різних видів діяльності дошкільників.	9	2	2			5
Тема 6. Педагогічна взаємодія з батьками вихованців.	9	2	2			5
Модульна контрольна робота						
Разом за модуль	60	14	14			30
Разом за семестр	120	30	30			60

Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин 120					
	Форма навчання: заочна					
	Усього	у тому числі				
		лекції	практичні (семінарські)	лабораторні	індивідуальна робота	самостійна робота
8-й семестр						
Модуль 1. Мета, зміст, структура педагогічної діяльності						
Тема 1. Суть і суспільна спрямованість педагогічної діяльності	9	1				8
Тема 2. Педагогічна майстерність вихователя дітей дошкільного віку.	9	1				8
Тема 3. Творчість як компонент майстерності дошкільного педагога.	8					8
Тема 4. Педагогічна техніка вихователя.	11	1	2			8
Тема 5. Техніка мовлення вихователя	11	1	2			8
Модульна контрольна робота						
Разом за модуль	48	4	4			40
Модуль 2. Майстерність педагогічної взаємодії						
Тема 1. Майстерність педагогічного спілкування	11		1			10
Тема 2. Технологія професійно-педагогічного спілкування.	14	1	1			12
Тема 3. Професійна етика дошкільного педагога.	12	1	1			10
Тема 4. Конфлікти в діяльності дошкільного педагога.	11	1				10

Тема 5. Майстерність педагогічної взаємодії в організації різних видів діяльності дошкільників.	12	1	1			10
Тема 6. Педагогічна взаємодія з батьками вихованців.	12	2				10
Модульна контрольна робота						
Разом за модуль	72	6	4			62
Разом за семестр	120	10	8			102

Теми практичних занять

№ з/п	Зміст заняття	Кількість год.	
		денна	заочна
1	Структура педагогічної майстерності сучасного педагога.	2	1
2	Мовлення вихователя як засіб педагогічної праці.	2	1
3	Методи педагогічного впливу в педагогічному процесі ЗДО.	2	-
4	Стилі ставлення вихователя до вихованців.	2	-
5	Майстерність вихователя в організації педагогічного процесу в ЗДО.	2	-
6	Взаємозв'язок педагогічної та театральної діяльності.	2	1
7	Технологія організації педагогічної взаємодії у процесі індивідуальної бесіди з вихованцями.	2	1
8	Розвиток пам'яті, уваги й уяви вихователя.	2	-
9	Техніка вербальної взаємодії вихователя.	2	2
10	Техніка невербальної взаємодії вихователя.	2	-
11	Риторична майстерність вихователя.	2	-
12	Розвиток комунікативних умінь вихователя ЗДО. Майстерність вихователя-промовця. Конкурс педагогічної майстерності.	2	-
13	Етика взаємин вихователя з батьками вихованців і колегами	2	-
14	Конфлікти в професійній діяльності вихователя: суть, шляхи подолання, превентивні заходи	2	-
15	Професійне самовдосконалення майбутнього вихователя ЗДО: форми і засоби	2	2
Разом		30	8

6.4. Самостійна робота

№ з/п	Тема	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Поняття педагогічної майстерності в працях українських і зарубіжних учених.	3	5
2	Педагогічний імідж дошкільного педагога.	3	6

3	Діалогізація педагогічного спілкування в умовах ЗДО.	3	5
4	Побудова педагогічної взаємодії на принципах педагогіки толерантності.	3	5
5	Загальна характеристика структурних компонентів педагогічної майстерності вихователя дошкільного закладу.	3	6
6	Способи саморегуляції вихователя у професійній взаємодії з суб'єктами освітнього процесу.	3	5
7	Гуманістична спрямованість вихователя в структурі педагогічної майстерності.	3	5
8	Професійні знання вихователя в структурі педагогічної майстерності.	3	5
9	Педагогічні здібності вихователя в структурі педагогічної майстерності.	3	5
10	Педагогічна техніка вихователя в структурі педагогічної майстерності.	3	5
11	Засоби розвитку педагогічної техніки як складової педагогічної майстерності вихователя.	3	5
12	Елементи театральної педагогіки в професійній діяльності вихователя.	3	5
13	Комплекс загальних і фахових компетентностей педагогічної майстерності вихователя ЗДО.	3	5
14	Психолого-педагогічні вимоги до особистості сучасного вихователя.	3	5
15	Професійні функції вихователя в контексті педагогічної майстерності.	3	5
16	Портрет сучасного вихователя дошкільного навчального закладу.	3	5
17	Майстерність педагогічної взаємодії вихователя у навчально-виховному процесі дошкільного навчального закладу.	3	5
18	Комунікативні характеристики професійного мовлення вихователя.	3	5
19	Риторична майстерність вихователя ЗДО.	3	5
20	Невербальні комунікативні здібності вихователя ЗДО.	3	5
Разом		60	102

6.5. Завдання для індивідуальної роботи (розробка проєктів, написання есе, педагогічна рефлексія)

До індивідуальної роботи у процесі вивчення навчальної дисципліни відносяться творчі й індивідуальні навчально-дослідні завдання та розробка професійно спрямованих проєктів, зокрема: дослідження практичних ситуацій; підготовка реферативних матеріалів на актуальні теми з елементами наукового дослідження та його презентація; презентація власних досліджень, підготовка до олімпіад, конференцій; написання есе; виконання тестових завдань; педагогічне проєктування моделей, явищ і процесів; анотація опрацьованої додаткової літератури, відеофільмів; розробка сценаріїв виховних справ; порівняльна характеристика вивчених педагогічних явищ і процесів тощо; анотація прочитаної літератури з елементами науково-дослідної роботи; пошук в комп'ютерних мережах додаткового навчального

матеріалу до запропонованих викладачем тем; аналіз підручників; збір інформації та ознайомлення із зарубіжним досвідом, що стосується певної навчальної проблеми тощо.

Див. Ваколя З.М., Кухта М.І. Професійна етика: методичні рекомендації до практичних занять і самостійної роботи студентів. Ужгород: ДВНЗ «УжНУ», 2022. 26 с.

Кухта М.І., Маляр Л.В. Основи педагогічного спілкування: методичні рекомендації до практичних занять і самостійної роботи. Ужгород: ДВНЗ «УжНУ», 2021. 38 с.

1. Із праць Я. Коменського, В. Сухомлинського та ін. випишіть міркування про педагогічну майстерність вихователя, про місце і роль педагога в суспільстві, його якості, вміння.
2. Проаналізуйте вплив особистості вихователя на становлення та особистісний розвиток дитини. Викладіть свої думки у творчій роботі на одну із запропонованих тем: “Вихователь у моєму житті”, “Мій ідеал вихователя”, “Я і моя професія”, «Професійний портрет сучасного вихователя».
3. Спираючись на особистий шкільний та вузівський досвід, висловіть власну точку зору на питання впливу вчителя/викладача на ваш особистісний розвиток, формування характеру чи професійний вибір. Викладіть свої думки у творчій роботі “Мій ідеал педагога”.
4. Виберіть епізод з фільму, прочитаного художнього твору чи життєвого досвіду, в якому, з Вашого погляду, позиція педагога була найбільш оптимальною чи нестандартною, але виправданою тощо.
5. Скласти словник з педагогічної майстерності з 10 актуальних для саморозвитку педагогічної майстерності вихователя ЗДО термінів-феноменів.
6. Сформулювати власне педагогічне кредо, використовуючи такий зачин: «Для мене як вихователя найголовніше буде...».
7. Підібрати вправи з формування вміння керувати своїм емоційним станом та поведінкою (4 – 5).
8. Проаналізуйте думки дослідників-дидактів щодо проблеми підготовки вихователя до заняття (М.І. Махмутов, І.Я. Лернер, М.М. Скаткін, М.М. Шахмаєв).
9. З поданого переліку засобів керування емоційними станами (спорт, музикотерапія, книготерапія, працетерапія, імітаційна гра, аутогенне тренування, шопінгтерапія) виберіть апробовані вами особисто і прокоментуйте можливості їх використання в професійному самовдосконаленні вихователя.
10. Спроектуйте індивідуальну педагогічну бесіду з вихованцем. Визначте мету й завдання, короткий зміст. Обґрунтуйте умови ефективності.
11. Спроектуйте групову педагогічну бесіду з вихованцями. Вкажіть вік. Визначте мету й завдання, короткий зміст. Обґрунтуйте умови ефективності.
12. Із праці В. Сухомлинського «Серце віддаю дітям» випишіть кілька цитат про особистість педагога й аргументуйте свій вибір.
13. Із праці В. Сухомлинського «Сто порад учителям» випишіть 3 поради, які залишаються актуальними для педагогічної діяльності за будь-яких обставин і аргументуйте свій вибір.
14. Виберіть із праці В. Сухомлинського «Павлиська середня школа» епізод, який, на Ваш погляд, найбільш яскраво підкреслює педагогічну майстерність видатного педагога.

7. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ВИКОРИСТАННЯ ЯКИХ ПЕРЕДБАЧАЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА

(у разі потреби)

Технічні засоби. У разі дистанційного навчання для вивчення дисципліни необхідне забезпечення такими технічними засобами, як: технічні засоби передачі навчальної інформації; технічні засоби контролю знань; технічні засоби самонавчання; допоміжні технічні засоби.

Обладнання. Необхідним обладнанням для вивчення дисципліни є: комп'ютерні та предметні комплекси (в т.ч. робочі місця викладача і студента); навчальна техніка в номенклатурі (принтер, сканер, проектор тощо); програмно-методичні комплекси (комп'ютерні навчальні програми) з кожної навчальної дисципліни; мереживне та телекомунікаційне обладнання; екранно-звукові засоби навчання.

7. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основні

1. Загородня Л.П., Титаренко С.А. Педагогічна майстерність вихователя дошкільного закладу. 2-е вид. Суми: Університетська книга. 2018. 318 с.
2. Основи педагогічної майстерності (для студентів спеціальності 012 Дошкільна освіта): навч.-метод. посібник / Упоряд. Наталія Мачинська, Анна Федорович, Наталія Яремчук. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2020. 286 с.
3. Ваколя З.М., Кухта М.І. Професійна етика: методичні рекомендації до практичних занять і самостійної роботи студентів. Ужгород: ДВНЗ «УжНУ», 2022. 16 с.
4. Кухта М.І., Маляр Л.В. Основи педагогічного спілкування: методичні рекомендації до практичних занять і самостійної роботи. Ужгород: ДВНЗ «УжНУ», 2021. 38 с.

Допоміжні

1. Глосарій новітньої педагогічної термінології: наук. видання / Нар. укр. акад. [каф. українознав.]; упоряд. І. О. Помазан, Т. М. Берест, О. В. Ільїна, Г. В. Купрікова. Харків: Вид-во НУА, 2021. 107 с.
2. Зязюн І.А. Педагогічна майстерність. Хрестоматія. Київ. 2008. 484 с.
3. Леус І., Смаль О. Заглянемо до скрині творчості педагогів, або Конкурс педагогічної майстерності в дошкільному закладі. *Вихователь-методист дошкільного закладу*. 2016. № 5. С. 38 – 43.
4. Основи педагогічної майстерності: навчальний посібник / Теслюк В.М., Лузан П.Г., Шовкун Л.М. Київ: ДАККіМ, 2010. 244 с.
5. Пихтіна Н. П. Основи педагогічної техніки: навч. посібник для студентів вищих навч. закладів. Київ: ЦУЛ, 2013. 312 с.
6. Поніманська Т. І., Козлюк О. А. Основи педагогічної майстерності: навч.-метод. посіб. Для студ. напряму підготов. 6.010101 «Дошк. Освіта». Рівне: РДГУ, 2014. 70 с.
7. Ролланд Ребекка. Мистецтво говорити з дітьми. Київ: #книголав, 2024. 496 с.
8. Тристан А. Бути педагогом. Запрошення до рефлексії. *Дошкільне виховання*. 2018. № 12. С. 27 – 32.

Інформаційні ресурси в мережі Інтернет

1. <http://osvita.ua/> Освітній портал "Освіта.УА"
2. <http://infosvit.if.ua/> Освітній портал "ІНФОСВІТ"
3. <http://pedpresa.ua/> Освітній портал "Педагогічна преса"
4. <http://www.osvita.org.ua/> "Освітній портал" - все про освіту України
5. www.library.edu-ua.net/ Державна наук.-пед. бібліотека ім. В. О. Сухомлинського.
6. www.nbuv.gov.ua Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського.
7. <http://enc-dic.com/pedagogics> педагогічна енциклопедія.
8. <https://www.ed-era.com/> Студія онлайн-освіти
9. <https://prometheus.org.ua/> Платформа онлайн-курсів в Україні
10. <https://ircenter.gov.ua/> Портал ІРЦ.

**Результати перегляду
робочої програми навчальної дисципліни**

Робоча програма перезатверджена на 20___/ 20___ н.р. без змін; зі змінами (Додаток _____).

(потрібне підкреслити)

протокол №___ від «___» _____ 20___ р. Завідувач кафедри _____

(підпис) (Прізвище
ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20___/ 20___ н.р. без змін; зі змінами (Додаток _____).

(потрібне підкреслити)

протокол №___ від «___» _____ 20___ р. Завідувач кафедри _____

(підпис) (Прізвище
ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20___/ 20___ н.р. без змін; зі змінами (Додаток _____).

(потрібне підкреслити)

протокол №___ від «___» _____ 20___ р. Завідувач кафедри _____

(підпис) (Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20___/ 20___ н.р. без змін; зі змінами (Додаток _____).

(потрібне підкреслити)

протокол №___ від «___» _____ 20___ р. Завідувач кафедри _____

(підпис) (Прізвище ініціали)